

REGÉLŐ.

Pesten csötörtökön augusztus 10^{kén} 1837.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítékalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p. p.

ELBESZÉLÉS.

Egy közös multság kellemetlenségei.

(Folytatás.)

E' csapás pótlásaul Aston Fridrik ajálkozóék a' tartalom értelmé szerint fuvolya-versenyét előadni. Olly tekintettel, mellyen közös fígyelem 's csudálkozás diadalma mutatkozóék, nyult zsebébe, 's fuvolyáját elővoná. — De ah! a' mai nap minden kiszámolt gyönyörnek esküdt ellene volt. Fuvolyája felső darabját Fridrik honn feledé. A' szeszélyes sorsnak e' pajzán játéka nagy csorbát ejtett a' reménylett hangászati élelményen; mert nemcsak a' fuvolya-hangversenyt kelle nélkülözniek, hanem a' romanczot is. A' kedvetlenség fő fokra hágott. Most szinte stoicusai egykedvűséggel azt is észre veszi a' társaság, hogy miss Karolina gitárjáról két hur lepattant. Mind e' mellett is ugy nyilatkozóék Karolina, nehogy a' közös reményt kijátszja, vagy is inkább hogy anyja kérelmének, ki őt titkon feddé, eleget tegyen, kötelezé magát a' romancz éneklésére hur-hiányos gitár kísérete mellett is. Azonnal hozzá is fogott, még pedig siri csend mellett.

„O engedj!”

A' gitár hamis hangot adott.

„Istenem! — mond Karolina énekét félbeszakasztva — e' gitár mellett lehetlen énekelni!”

„Egyetlen!”

Ujlag hamis hang.

„Lehetlen! be nem végezhetem!” — mond Karolina ismét.

„Egyetlen gyönyörűségem!”

„Mondám mama, hogy lehetlen.”

„Egyetlen gyön” —

„Helyesen!” — Most azonban még egy hur lepattant. — „Csak ez hiányzott még! — sikolta Karolina. Látják önök, hogy kíséret nélkül nem lehet! Mentsenek-fel engemet, kérem önöket; mert kíséret nélkül nem énekelhetek.”

Gitárját azonnal tokba is tevé.

Bölcsünk e' közben nem fogható-meg, mint lehetnek kiszámolt intézetei mellett is remélt örömei semmivé. Minden pillanatban óráját nézte, köhögött, prüszögött, 's fogai közt morgá:

„Lelkemre! megfoghatlan. Már egy óra, 's még csak egy vidám pillanatunk sem volt.“

„Egy óra? — közbevág mistress Johnston — 's még nem használtad szemvizedet?“ — Reszketve állott-fel a' gyöngéd nő, 's e' jó szándékot ellenző férjének szemét viola - vizes ruhával elköté. E' néhány perczig 's legmélyebb csend alatt folytatott orvosi munkálat alatt egy gőzös lebbent-el társaságunk sajkája mellett. Ez volt legkedvezőbb alkalom Claudiusunk elmetehetségei kifejtésére. A' tudományos értekezésre még inkább sarkalá őt a' tudós társaság al-elnökének jelenléte; mert ez által a' tisztelt elnök ur megkülönböztetését reménylé, ha majd később nyilvános értekezéseket rendelne az Atheneumban, mellynek tagja volt.

„Mi csudálandó még is — mond — a' gépelyészet! olly egyszerű 's még is összefüggő! Engem mindig bámulat fog-el e' hajzó műszer tekintetén, melly egy atlanti oceában tartózkodó tengeri szörny sebességével halad-el mellettünk. Ohajtják kegyetek tudni, mi módal haladnak a' gőzösök e' folyó elemen, vagy inkább, mint mozognak e' merevény testek? Elmondom. Azt a' surlódás okozza, még pedig illy módon: két kerék forog egyszerre a' tengely körül, 's egyenlő forgásokkal iparkodnak az ellenszegülő nagyobb erőt legyőzni, pedig olly iparral, hogy a' mozgás-szülte haladást könnyű megfejteni, 's ennek következése a' középpontképzeti erő.“

„Mit akar? — kérdé Samuel bácsi fontolatlanul — mit mondasz a' középpontképzeti erőről?“

„Mint látom, Johnston ur! — mond a' tisztelt elnök, fontos tekintettel — ön elméletébe (theoria) némelly háriható tévedések loptak, mellyeket legelső academiai ülés alkalmával megfejtünk. Most Fridrik, énekeld a' „Te Deumot!“

Fridrik a' fiatal dámákkal, többszöri ismétlés után, az' olly jól betanulá, hogy mindenki várákozásának megfelelt. De szerencsétlenségre az unatkozott Richard egy ércz sipot vont elő, 's abból olly fülhasító hangokat csalt-ki, hogy miss Snubleston uszkárja ugatni, a' kis Károlyka sirni kezdett, 's Carlo a' kosarakra állván olly iszonyú hangokat böffente-ki tág torkán, mellyek az éneklőket csak hamar elnyomák. Már Richard zenéje is elég kellemetlen volt; hát még e' veszett kíséret! — Samuel, e' zajt üsillapítani akarván, a' kosárból egy almát von elő, 's Carlo felé hajtja. Az irány-vesztett alma, Carlo feje fölött vízbe repül. Carlo tudományát bebizonyítani akarván az alma után szökik, azt megragadja, viszont sajkába szökik, 's a' szőre

közé szorult vizet damáinkra rázva, régi helyére áll. A' társaság elé-
gületlenségét kiki képzelheti. Richardot Carlojával együtt minden rész-
vényes a' Themse fenekére kíváná. De udvariságból megelégedtek
Carlót minden illedelem-engedte szidalmakkal halmozni, 's gazdája
éles elméjére bízik, abból valamit magára is ruházni, mit t. i. jó-
nak lát.

E' felindulást néhány percnyi ünnepélyes csend követé. Clau-
dius érzé, hogy a' dolgok illy további folyamánál augustus 24-dike
a' legunalmasabb nap leend: azért is iparkodék a' komoruló társasá-
got néhány tudományos mondással fölvidíteni.

„Ha egy mélyen fontolgtató tudós minket illy szomorúan 's hall-
gatva meglátna — mond Johnston — Charon által a' tul világba viendő
árny-alakoknak tartana.“

E' megjegyzés Aston urat is szóhoz hozá.

„Ah! látják önök Sion-House-t — mond nyomósan — a' Northum-
berlandok kastélyát? — 's ujjával a' felséges kastélyra mutatott. —
Ismeri ön, Claudius, e' nemes családot?“ — folytató a' tisztelt al-el-
nök ur kérdését olly hangon, melly mondani látszék: „már nekem volt
szerencsém vele beszélni.“

Mig Johnston feleletül néhány ígét rebegett, a' deli Richard is, kit
a' dámák szidalma némileg megzavart, lassanként magához tért, 's
miss Snublestonhoz lépett.

„A' történeteket változtatni nem lehet — mond hozzá barátságos
tekintettel — lelkenre! vigasztalhatlan vagyok: de reménylem meg-
bocsát, 's azon kis vizért nem boszongodik.“

„Kis viz? — közbe szól miss Snubleston élénken — nézze ön
maga — mint tette Carlója semmivé gigot-ujjakkal diszitett ruhámat!“

És valóban, a' még kevés idő előtt nagy, kemény ruha-ujjak
szinte paczállá áztak, 's birtokosnéjoknak hosszú szikár karjaira simulván
azokat két gereblyévé alakíták.

„Bizony rosszul tevé Richard — mond Samuel elkeseredve — hogy
átkozott Carlóját magával hozta.“

Carlo, ki érté, hogy róla van szó, felállott, és Samuelre füg-
gesztett szemekkel csak jelle várn látszék, hogy ismét vízbe szökjék.

„Vissza Carlo! feküdj-le!“ — kiált egyhangúlag a' megrémült
társaság.

Carlo szerencsére engedelmeskedék.

Sámuel bácsi idegeit a' fokhagyma nem szünt boszontni, 's terv-
ről gondolkozék, hogy a' kellemetlen büzzü kolbásztól miként mene-
kedhetnék. Richard ügyes cseréjéről sejtmenye sem levén, vigyázva
barátja zsebébe nyul, a' képzelt kolbászt kivészi, 's Themsebe hajtja.
E' feletti öröme olly mértéktelen volt, hogy annak titkolásaul füttyöl-
nie kellett.

Végre, sok kaland után Twickenhamba ér a' társaság. Egy partra hajló mosolygó rétnél kiköt. E' hely választásával csakugyan finom izlést árult-el a' testület. Szelid lekaszált pázsit közelében árnyas sétányok kigyóztak a' réten; regényes facsoportozatok nyultak-el a' part hosszában, mellyeknek árnya alatt egész kényelemmel falatozhattak, 's az előre remélt élvezetnek most minden tárgy kedvezni látszék. Dologhoz látnak; minden iparkodik, 's az élelemszer kevés percz multán parton van. — Bár milly mindennapi dolog is az ebéd: még is olly erővel bír, hogy már csak a' hozzá készülés is legyőzi a' legdühösebb boszút, 's legmélyebben gyökerezett gyűlölséget. A' balul sikerült hangverseny, az uti visszás kalandok, vizes ruhák, 's minden feledve lön, mihelyest asztalhoz készülének. Mi több, Aston Károlykához is szokni, 's miss Snubleston Cupidojával enyelgni kezdenek.

„Jól tudám — mond Claudius — hogy szenvedéseink borúja felszakadván, minden kiállott viszontagságinkat kéjtjeljes nap rekeszti-be.“

E' pillanatban egy inast láttak feléjük sietni, ki hosszú lélekzet után jelenté a' társaságnak, hogy ura, sir Grumby Gergely, a' választott helyen nem engedi az ohajtott ebédet elkölteni.

„De miért?“ — kérde Claudius, bámulva.

Az inas nem tudom-mal felelt, 's elég, hogy ura akarátja.

Claudiusnak minden okoskodása 's ellenszegülése sikeretlen lön. Az étszereket tehát ismét összeszedni, hajóba vissza rakni, 's vissza evezni kénytetének, más helyet keresendők. A' másik választott hely sem volt kevesbbé regényes: de itt ismét egy táblán nagy olvasható betűkkel álla: „Itt tilalmas az ebédlés.“

E' kissé neveletlen igék, a' mostani mivelts században megbocsáthatlan fukarságot árulnának-el, ha számos eset nem nyilvánítá vala már ezen elővigyázat hasznait: mert megengedem, hogy Claudius, sir Thomas 's családja, az al-elnök 's al-elnökné elégtelenek voltak volna a' fák csonkítására és bokrok kitépésére; de ki áll jót Richard Jakabról?

E' szerint ujolag hajóra ültek, 's tovább haladtak: de most minden kellemetlenség elmellőzése végett egy szántó földre telepedének. Minthogy időt mulasztani nem lehetett, 's még eddig semmi gyönyört sem éldelének, Claudius kifejezése szerint, mindegyik tola a' talyigát, és a' munkásság olly nagy volt, hogy még asztal-terítés előtt összezuztak egy tuczat táryért 's poharat. A' kosarakat kibonták. De ah! bal sors, mistress Aston kappanai nyersen mereszték fásult szemeiket a' társaságra; hasonló állapotban diszelgett a' füstölt nyelv is. E' szembezőkö vigyázatlanság okát így fejté-meg mistress Aston. Ő ugyan megparancsolá ma reggel szakácsnéjának négy kappan és egy marha-

nyelv vásárlását: de mivel annak elkészítéséről nem szólt, Betty, ki különben ostoba liba, eléglé a' holmit megvásárlani, 's nyersen kosárba rakni. Illy mivel, főrangú személyek, mint barátink, természetesen nem ehetének nyers hust; azért békétlenkedve a' kappanokat ismét visszarakták előbbi helyökre. Ezen eset, mely az ebéden tetemes csorbát ejtett, Samuel bácsit annyira kedvetleníté, hogy már ön maga ellen is zugolódni kezdett, mért veté barátja kolbászát a' vízbe. Szerencsére volt még egyéb élelembeli szer is, Johnstonnénak pástétoma, mely Claudius kifejezése szerint a' Betty által okozott vacuum-ot kipótolandja. De, ah! 's ismét ah, és vajh! e' pástétom, melyet Johnstonné asszony 54 nap előtt megrendelt, — e' pastétom, mellyen a' társaság egész reménye alapult, nem egyéb, mint idomtalan zsiros tésztahalom, porcellan cserép, galamb-csont, papiros-darabkákkal és szalmával vegyítve. A' pástétom vigyázatlanságból hajó aljára, téteték 's a' többi holmi fölébe, így a' cserepes kosár is, mellyen egész ut alatt Richard Carlója hevert, 's e' szerint össze kellett nyomódnia. Claudius majd a' guta ütő-meg boszújában.

„Milly bal csillagzat üldöz! — kiált-fel a' homlokát törő Claudius — ez anygali béketürést is elszakíthatna!”

A' pástétomot még egyszer átvizsgálá; de megfuladás veszélye nélkül lehetlen volt csak falatot is lenyelni belőle. Már egy bokorba készült azt hajtani; ekkor miss Snubleston hozzá siet, 's karját megragadja.

„Mért akarja ön elvetni?” — kérdé szánat hangján — adja a' hajósnak; nálok illyesmi különben is ritkaság.

Carlo e' közben a' pástétomot oltalma alá vette, 's megehető részeit ügyesen kikeresvén, kéjelemmel falatozá, míg Cupido, kit az étel szaga előcsalt, de a' tisztelet visszatartóztatott, collegája neveltségére iránti boszuját többszöri ordítással jelenté, 's barátink kedvetlenségét még főbb fokra csigázá.

De még nem veszett-el minden. Wrench ur sonkája épen maradt, 's így miss Snubleston salátájával és kenyérral türhető ebédet lehet csapni. — „Kenyer!” — e' szónál a' tagokat kimondhatlan zavar lépé-el; nyelvöket némaság kötö-le. Kenyerről megfeledkeztek. — Az élelemtárgyi választottság kenyérre nem is eszmélt. — „Mit tegyenek már most?” — Ez volt a' kérdés. — Twickenham három mértföldnyi távulság; a' látkörre fellegek huzódnak, 's ha a' tengerdagályt elmulasztják, éjféligen vizen kell lenniük. Hosszú tanácskozás után, mi közben minden részről fanyar és sértő szók hallatának, elhatározott, hogy miss Snubleston süteménye, pudingja kenyér helyett használtsék. Most ennek kosarát keresék elő, mellyet egy fa megett 's mellette a' kis Károlykát, csak ugyan meg is leltek. Károlyka,

hogy részére gyönyör nélkül ne muljék a' nap, egy pálczával igyekezett a' süteményt 's gyümölcsöt kiszurkálni. Éppen azon pillanatban törekvék a' kedves fiúcska egész erejéből, midőn a' kosarat megláták, abból egy nagy almát kivenni, de csinyeit felfedve látván, czélérhetés végett, olly hévvel szurkált pálczájával a' kosárba, hogy az üveget is, mellyben a' salátához szükséges szerek valának, összezuzá. Mindenki képzelheti, hogy a' sütemény, puding 's gyümölcs, eczet, olaj és mustár-árban uszott: így szükségtelen fejtegetni, mint lön Károlyka és Cupido köz gyilólség tárgya. (Vége következik.)

ORSZÁG - 'S NÉPISMERTETÉS.

A' muzslai lakosok Esztergam vármegyében.

(Vége.)

Lássuk most a' muzslai leányoknak viseletét. Fejdiszöken kívül csaknem minden öltözetekben egyenlők a' menyecskékkel. Sajtásos réklit sem hordoznak. Hajok: elől p e d r é s s e l fülön végig, hátul pedig hármásban 's piros szalagkeverékkel fonottan lefut. Fejtövében a' t e k e r e s n é l nagy bokrot (másli) kötnek többnyire piros, virágos, de kék, lila, 's más hajkötőből is; hajuk végébe szintolly színű bokrot kötnek, melly iránylag kisebb. Hajokat illatos-kenőccsel gyakran kenegetik a' hiúbbak, sőt ékesítésül már illat-szereket is használnak. Általján a' menyecskék még is nagyobb szorgalmat fordítanak pipe-rejekre. — A' jelesb hajadonoknak négye évenként tisztségre emeltetik, t. i. egyike fiatal polgárné, másika fiatal biróné, 's két tánczmesterné. Ezen tiszt-néeknek kötelességök mindenek előtt a' sz. egyházat tisztán tartani, 's az ol-tárta mesterséges virágokat szerezni és illegetni, valamint, a' minden másod vasárnap tartatni szokott tánczban leánytársnőikra fölügyelni. Ezen megkülönböztetés nagy tekintetet szerez nekik; mindenkinek szeme rajtok függ; nyilvános egyházi menetekben a' leányok közt nekik engedtetik az első hely, 's többnyire ezeknek jobbok kértetik meg legelőbb a' legjobb gazdafiaktól. — Említésre méltó, hogy mikor itt szorosabb barátságot akar kötni egy pár leány, azok husvét hétfőn a' plebania piaczáon piros tojást váltanak, 's azon órától elhagyják a' bizodalmas „te“ szállítást; egymást mátkának tartják, 's egymást „kédezik.“ — Könvyök vagy „rózsás kert“ vagy „lelki kives“ — 's „jó nap“ ezimű.

Ha férjhez adatj. a' leány, ruhából és ágyneműkkel elégtetik-ki az atyai háztul. Ágya áll 12 ünneplő- 's 6 köz vánkosbul, 1 dunna, 2 derekaly lepedő 's ágy-teritőből. — Szemérmesség és munkásság ajálja őket leginkább. — Ifjabb korukban fogékonyságra nézve a' gyermekek után állnak, de mire megnőnek, a' legényeket fölérlik, 's mindenre ügyesebbekké válnak.

A' muzslai férjfiak is csinnal öltözködnek ünneppanapon; de munka közben a' mint jön. — A' gyermekek, legények és fiatal házások nyirt hajat hordoznak: az öregebbek haja hosszú, 's elől két felé lóg csomóban, vagy egészen hátra illesztetik görbe fésűvel. Állukat bajusz magyarosítja.

Ruházatjok ezekből áll: fekete kerek kalap, mellynek nagy karimája 6—10 ujnyira is tul fut vállain; kalapja fölét a' legény nagyon is megrakja virággal, mellyet közönségesen kedvesciktől kapnak, és pedig karácsonkor

zöld gruspánt, husvétkor aranyos rozmarint, pünkösztör pedig finomabb nemű csinált rózsá-bokrétát arany kalászokkal és szalagosan. Lakodalomkor (tartatik többnyire új borkor) a' férfi vendégek a' menyasszony által ajándékoztnak-meg bokrétaival. A' kalap ünnepi süvegök; köznap kopottabbat viselnek, valamint fehér báránysipkát, vagy zöld bársont prémmel.

Nyakkötfőjek vagy is nyakravalójok fekete, 's ezt vagy csomóbul lógósan, vagy csücskeit bokorba kötik.

Ingök bő ujjú, 's karjokon végig fut, kék lemecezel szegetik, 's piros szalaggal köttetik össze. A' házasságnál lémecczelen, 's újja vége is bő, szabadon lebeg.

Pruszlikjok sötét kék, két sor ezüstös, vagy ón-gombokkal, melyek lyukacsos-virágosak. Két oldal-zsebök is gombos. Nemelylek felső csücskeit kék pályával (vörös pontos kék bárson-féle szövet) bélelik, 's azt melljelen ketté ágazottan kigombolják.

A' mántli vagy is dolmány szinte sötét kék, bárán-béléssel, 's pruszlik-féle gombokkal. Télen ködmönt viselnek, 's jobbára himzett hosszú bundát, szórdolmányt, esőben hosszú fehér szűrt. Ünneplőjek mindig a' posztó ruha.

Szijas és rézesatos nadrágjok is sötét-kék posztó, világos kékkel zsinórozva. A' gazdák tisztességes helyre mindig nadrágban mennek; munka közben gatyában vannak csak. A' szegénység és fiatalság télen báránybőrnadrágba szorul.

Csizmák nyáron fekete kordován, világos kék zsinórral szegve és czafrangozva; nagy taréjú sarkantyú peng bokáján. Télen sem ismernek sarut, csak tehen-bőr csizmát.

Zsebkészkenőt mindenik hordoz ünnepnapon, 's azt vagy nadrágjába szeritja, vagy pruszlikjának egyik gomblyukából oldal-zsebbe 's onnan lelőgatja. A' legénység piros jó színű kedvel, valamint azt kepünkön a' nyárian ünnepelő legényen láthatni.

A' legények közül is a' jelesb négy tisztté választatik. Van t. i. fiatal bíró, fiatal polgár, 's két táncmester. Ezek a' szentegyház díszítésére olykor szükséges zöld ágakrul gondoskodnak; nyilvános menetekben zászló vívők; tanítások alatt felügyelők; és tánc-igazgatók. A' májfa pünköszt hétfőn emeltetik a' fiatal bírák háza előtt, 's körüle járják a' pünköszt tánczot nagy vígan. — A' hangászokat mindig a' legénység fizeti, és pedig nyári szakra szerződés szerint gabonával, télen pedig minden tánczra fejenként külön. — A' legények még kevésse nyersek ugyan; de mulatságnál semmi nemű zavart vagy verekedést nem szenvednek, 's a' zavargót azonnal közakarattal ön maguk kiküszöbölik. Némiképpen szerelemfőitöknek is látszanak lenni, mert más helységbeli legényt maguk közt nem eresztenek tánczra.

Képünk ünnepileg terjeszté elő a' Muzslaiakat.

KÜLÖNFÉLE.

Szinészi öltöny-tár árverése. — Londonban mostanában adák-el amahires Kemble Károly színésznek öltönyeit: Othello öltözet, ezüsttel himzett selyem bársonból, és egy sál 12 schillingen adatott-el. Leicester öltözet, atlasz bársonból ezüst 's arannyal himezve, egy köpönyeggel együtt 3 font sterlingen 's 10 schillingen kelt-el, mely legalább is 50

fontba került; egy öltözet, mely Scott Valteró volt, melyet versekkel is dicsőített, 23 guineén adaték-el; ezekhez hasonló viszonyban keltek-el a' többiek is.

Mulattató. — Meleg téli ruha. Didergve ült a' fél meztelen ezigány rajkó ajtó 's ablak nélküli rongyos viskójában karácson ünnepén, melybe a' szélből hordott hó mindenfelül hullott. Végső szükségben egy háló darabba burkolá magát, 's most a' találmányán örvendő, annak egyik lyukán ujját kidugván, örömmel kiáltá: „Hűj! be hideg van ott künn!”

EMLÉKMONDÁS.

M a g á n y o s s á g.

Ártatlanul kecsegtetsz te magadba,
Nincs tettetés, sem csalfaság szavadba' —
Hiv vagy; nem úgy, mint a' mai
Szines világ barátjai.

CSOKONAY után K. H. K. J.

Jó tett. Mi pótolja, mi pótolhatja az életbe vissza azon égi nyugal-
mat, melyet jó tettek öntudata önt-el a' kebelbe.

B. JÓSIKA után S. Karolina.

Tapasztalás. Azon ember, ki tapasztalásaival nem él, gyermek,
ki minden reggel ismét mintegy ujan kezd-el élni: ellenben ki azokat segítség-
gül veszi magának, olly öszhez hasonlít, ki fájlalja, hogy igen soká élt.

LAFONTAINE után Z. Leopoldina.

Maximák. A' világ javaiból sokszor jut ugyan részünkre valami ke-
vés öröm, de melyet sokára megtartani nincs erőnk. Illy gyötrő pontoknak
helyet adni érzésünk kénytelen, de a' melyet csak küszködésnek lehet tar-
tanunk.

A' roszat mulatságnak okáért sem kell hallgatni; mert az hasonló a' töl-
tött fegyverhez, melylyel játszani veszedelmes.

PAULOWICS IGNÁCZ.

Hasonszórejtvény.

Illy névvel falut is, kettőt, lelhetni Torontál
'Térein, és pedig az nagy lehet, ugy kicsiny is.
Kedves időszakká válik, ha midőn elemek zivatarja
Nem komoritja korán, 's izleni hagyja kecsét.
Kort, fejet, és embert mihelyest bélyegzeni kezdi,
Már nem előre haladsz, bájjádat viszi-el.

CS. J.

Előbbi rejtvény: Csúcs.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiacson alul a' Duna partján. 114. szám alatt.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.